

Тема: Критерії та мотиви для вибору професії. Профорієнтація.

Мета: сформувати поняття про професії, критерії професійного самовизначення; ознайомити з перспективами ринку праці.

Хід уроку.***I. Організаційна частина.******II. Актуалізація опорних знань.***

1. Які властивості необхідно розвивати за допомогою самовиховання?
2. Які життєві навички сприяють фізичному, психічному та духовному здоров'ю?
3. Що таке самовизначення?
4. Перечисліть складові самовизначення.

III. Вивчення нового матеріалу.***1. Важливість вибору професії.***

У житті кожної людини не так вже багато ситуацій, коли доводиться здійснювати глобальний вибір, який впливає на всю подальшу долю. Один з них молодим людям доводиться робити ще у школі. Це вибір майбутньої професії. І віднестися до цього вибору потрібно як до початку нового цікавого життєвого етапу, а не як до необхідності. Людині, що обирає свій професійний життєвий шлях, потрібно розібратися у величезній різноманітності сучасних професій, зрозуміти їх зміст і реально оцінити свої можливості, здібності, інтереси. Невірно обрана в молодості професія створює проблеми і самій людині, і суспільству в цілому. Сферу професійної діяльності можна змінити. Проте такий крок зробити складно. Зміна професії зазвичай пов'язана з хворобливими переживаннями, сумнівами, втратою часу і сил. Але якщо первинний вибір був зроблений правильно, то людина вчиться і працює із задоволенням, не помічаючи ні часу, ні втоми, і тоді професійна успішність людині гарантована.

2. Класифікація професій.**• Професії типу «людина – природа»**

Професії: майстер-тваринник, зоотехнік, агроном, кінолог, лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу та ін.. Серед професій типу "людина - природа" можна виділити професії, предмет праці яких: рослинні організми, тваринні організми, мікроорганізми.

Це професії, пов'язані з сільським господарством, промисловістю, медициною і науковими дослідженнями (біологія, географія). Певний інтерес

до природи (не основний) повинні мати психолог, менеджер з туризму та готельного бізнесу. Наведений поділ не означає, що праця людини спрямована тільки на згадані вище предмети. Рослинники, наприклад, працюють в колективі, використовують різноманітну техніку, займаються питаннями економічної оцінки своєї праці. Але все ж головний предмет уваги і турбот рослинників - рослини та їх середовище існування. При виборі професії цього типу важливо розібратися, як саме ви ставитеся до природи: як до місця для відпочинку або як до майстерні, в якій ви збираєтеся віддавати всі сили виробництву. Особливість біологічних об'єктів праці полягає в тому, що вони складні, мінливі (за своїми внутрішніми законами), нестандартні. Тварини, рослини, мікроорганізми живуть, ростуть, розвиваються, а також хворіють, гинуть. Працівникові потрібно не просто дуже багато знати про живі організми, але передбачати можливі зміни в них, які часом необоротні. Від людини потрібна ініціатива і самостійність у вирішенні конкретних трудових завдань, дбайливість і далекоглядність.

- **Професії типу «людина – людина»**

Головний, провідний предмет праці - люди.

Професії: лікар, вчитель, психолог, перукар, екскурсовод, менеджер, керівник ін.

Серед цього типу професій можна виділити:

- професії, пов'язані з навчанням і вихованням людей, організацією дитячих колективів;
- професії, пов'язані з управлінням виробництвом, керівництвом людьми, колективами;
- професії, пов'язані з побутовим, торговельним обслуговуванням;
- професії, пов'язані з інформаційним обслуговуванням;
- професії, пов'язані з інформаційно-художнім обслуговуванням людей і керівництвом художніми колективами;
- професії, пов'язані з медичним обслуговуванням.

Для успішної роботи за професіями цього типу потрібно навчитися встановлювати і підтримувати контакти з людьми, розуміти людей, розбиратися в їх особливості, а також оволодіти знаннями у відповідній галузі виробництва, науки, мистецтва.

- **Професії типу «людина –техніка»**

Головний, провідний предмет праці - технічні об'єкти (машини, механізми), матеріали, види енергії. Професії: прохідник, столяр, технік-металург, архітектор, електромонтажник, радіомеханік, будівельник, складальник комп'ютерів, спеціаліст з телекомунікацій та ін. Праця робітників тут спрямована не тільки на техніку, але і на провідний предмет професійної уваги - область технічних об'єктів та їх властивостей.

Серед професій типу "людина - техніка" можна виділити:

- професії з видобутку, обробки ґрунтів, гірських порід;

- професії з обробки і використання неметалічних промислових матеріалів, виробів;
- професії з виробництва та обробці металу, механічній збірці, монтажу машин, приладів;
- професії з ремонту, налагодження, обслуговування технологічних машин, установок, транспортних засобів;
- професії з монтажу, ремонту споруд, конструкцій;
- професії зі складання, монтажу електрообладнання, приладів, апаратів;
- професії з ремонту, налагодження, обслуговування електрообладнання, приладів, апаратів;
- професії, пов'язані із застосуванням підйомних, транспортних засобів, керування ними;
- професії з переробки продуктів сільського господарства.

• Професії типу «людина –знакова система»

Головний, провідний предмет праці - умовні знаки, цифри, коди, природні чи штучні мови. Професії: перекладач, кресляр, інженер, топограф, секретар-друкарка, програміст та ін.

Серед професій типу "людина - знакові системи" є:

- професії, пов'язані з оформленням документів, діловодством, тощо;
- професії, предметом праці в яких є числа, кількісні співвідношення;
- професії, пов'язані з обробкою інформації у вигляді системи умовних знаків, схематичних зображень об'єктів.

Щоб успішно працювати за професією, потрібні особливі здібності подумки занурюватися у світ, здавалося б, сухих позначень, відволікатися від власне предметних властивостей навколишнього світу і зосереджуватися на відомостях, які несуть в собі ті чи інші знаки.

• Професії типу «людина –художній образ»

Головний, провідний предмет праці – художній образ, способи його створення. Професії: артист, художник, музикант, дизайнер, різьбяр по каменю, літературний працівник, модельєр, архітектор, журналіст тощо.

Професії типу «людина – художній образ» включають:

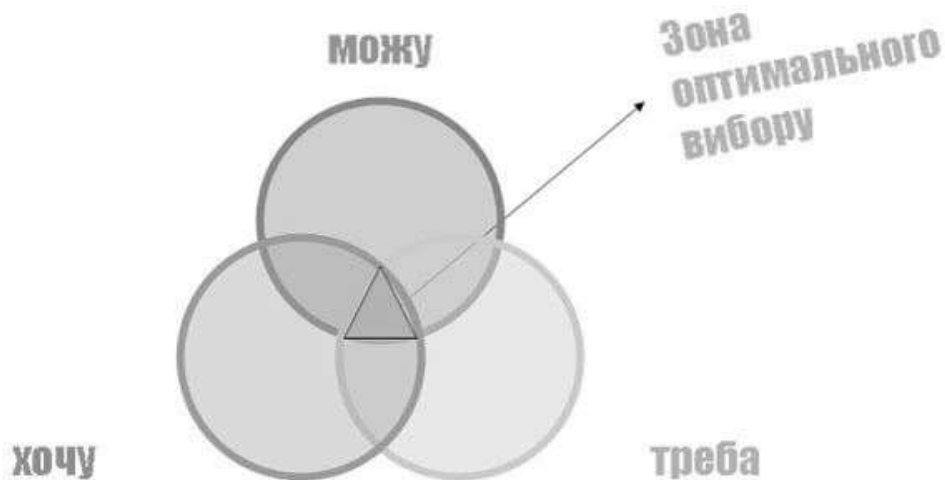
- ◆ професії, пов'язані з образотворчою діяльністю;
- ◆ професії, пов'язані з музичною діяльністю;
- ◆ професії, пов'язані з літературно-художньою діяльністю;
- ◆ професії, пов'язані з акторсько-сценічною діяльністю.

Більшість професій цього типу орієнтовані на:
створення, проектування художніх творів (письменник, художник, композитор, модельєр, архітектор, скульптор, журналіст, хореограф);
відтворення, виготовлення різних виробів за зразком (ювелір, реставратор, гравер, музикант, актор);
масове виготовлення художніх творів (майстер із розпису порцеляни, шліфувальник по каменю та кристалю, маляр, друкар).

3. Критерії вибору професії. Чинники, що впливають на вибір професії.

- Позиція батьків та старших членів родини;
- Вплив друзів на вибір професії;
- Вплив педагогів на вибір професії;
- Особисті професійні плани;;
- Інформованість про професії;
- Уподобання;
- Конкурентоспроможність професії на ринку праці.

4. Формула вибору професії.

I. "Хочу"

Намагання особистості, тобто, інтереси, нахили, мотиви, плани, професійні наміри, це те заняття, яке ти робиш з інтересом, з бажанням, за власною ініціативою (як у школі, так і в позаурочний час). Якщо вибрана справа подобається, то ти охоче будеш працювати, підвищувати свою кваліфікацію, користуватися авторитетом - і в результаті, більше зароблятимеш.

III. "Треба"

Потреби суспільства, тобто, уявлення про обов'язок, моральні установки, ціннісні орієнтації, знання світу професій і про перспективні спеціальності, які користуються попитом на ринку праці, і вірогідність працевлаштування за обраною професією. Слід врахувати, що отримання статусу безробітного – невигащаний початок трудової кар'єри. Тому, вибираючи професію, потрібно узгодити свій вибір з потребами суспільства в кадрах, кон'юнктурою ринку праці.

Можливості особистості, тобто, стан здоров'я, наявний досвід (знання, вміння, навички), психофізіологічні якості, здібності до різних видів діяльності. Наприклад, в якихось справах ти більш успішний, довго можеш займатися цією справою не втомлюючись, а в інших, навпаки, швидко починаєш нервувати, сердитись, у тебе нічого не виходить.

Сайт:

V. Підсумок уроку. Домашнє завдання.

Зразок:

Оформлення карти бажання фото і малюнками які містять заповітні мрії